

Podmaniczky László: A mesterséges intelligencia kísértete

Kísértet járja be – de nemcsak Európát, hanem mindjárt az egész világot. Ez pedig nem más, mint a mesterséges intelligencia (MI) kísértete. Eddig úgy tűnt, hogy a „kísérlet” szó is elegendő, de mostanában valami nagyon berobbant (ahogy a kísértetek szoktak...).

A dolog persze nem most kezdődött. A Wikipédia MI-vel foglalkozó oldala a 17. század elejére teszi a történet kezdetét, amikor René Descartes úgy gondolta, hogy az állatok teste nem több egy összetett gépnél. A néhány száz évig tartó próbálkozási időszak után az áttörést nyilván a számítógépek megjelenése hozta, valamikor a múlt század 50-es éveiben. Amikor a 80-as évek elején megjelentek a személyi számítógépek, az akkor használt, ma már kezdetlegesnek tekintett programok (a Basic, például) lenyűgözték a velük foglalkozókat a különféle problémák gyors megoldásával. Az intelligencia szót persze nem használtuk, hiszen tudtuk, hogy a gépek minden tudása tőlünk származik. Mégis, néha valóban nagyon intelligensnek tűntek. Ahogy aztán az egyszerűbb, könnyen algoritmizálható feladatok megoldásán túllendültek az informatikusok, egyre jobban felmerült annak az igénye, hogy jó lenne olyan problémák megoldására is használni a számítógépeket, amiket nem tudunk előre definiálni. Tehát már nemcsak az volt az igény, hogy gyorsan futtasson algoritmusokat, hanem az is, hogy találja meg az adott problémát legjobban megoldó algoritmust. Ekkor jelentek meg a neurális hálók/hálózatok, melyek aztán számos probléma esetén tudnak megfelelő válaszokat adni, gondoljunk csak a különféle képfeldolgozási problémákra vagy az önvezető autók által generált feladatokra. De ezeket még mindig nem tekinthettük MI-nek, hiszen a problémákra adott válaszok nem emberi módon történnek.

És itt jött az áttörés azáltal, hogy megjelentek olyan, széles körben – elvileg a világ bármelyik részén – elérhető internetes felületek (chat.openai.com, copy.ai), melyek emberi módon megfogalmazott kérdésekre adnak olyan válaszokat, amilyeneket eddig csak emberek tudtak. Nem vitás, hogy ezek a felületek nem a hagyományos algoritmikus módon működnek, hanem valamilyen tudás/adat háttérben történő összefüggés-keresés és mintakövetés révén adnak válaszokat. Ráadásul, hogy még jobban hasonlítsanak hozzánk, ezek a gépek sem adják ugyanazt a választ ugyanazon kérdés ismételt feltevésékor – ahogy ezt a ChatGPT látványosan igyekszik is demonstrálni.

Mi lesz ebből? – kérdezik sokan, köztük én is. A legfőbb kérdés bennem – mint valamikori egyetemi emberben – a tudás szerepének markáns átértékelése körül jelenik meg. Mi az, amit a jövőben nekünk, embereknek érdemes még megtanulnunk, és ezt hogyan lehet tanítani?

...van még 7 napom az ingyenes keretből, utána átkerülök egy olyan, szintén ingyenes keretre, ami 2000 szót enged készíteni havonta. A korlátlan 430 USD/év-be kerül. Nagy üzlet, hány ilyen lesz még! Nagyon gyorsan fog ez az egész hétköznapivá válni.

2023. január